

20 İlk kânun Gecesi Hava Hücumu Tecrübesnide :
Polis — Işıkları Söndürünüz !

ADEMi iKTiDAR

Belgevşekliği, sinir zafiyetini giderir.

Adres : Galata Posta kutusu 1255

AKBA

AKBABA ve AYDABİR'in, yeni, eski, bütün sayılarını ve kolleksiyonlarını, Ankarada AKBA kitab evinde bulursunuz.

Basurdan

AMELİYATSIZ YALNIZ

HEDENSA

ile kurtulursunuz. Memeleri kurutur, mahveder, kanı, ağrıyı derhal keser. Bütün dünyada tanınmış ve milyonlarca insanı kurtarmıştır. Bir çok Alman profesörlerinin takdirnameleri kutusu içindedir.

Sahibi ve Umumî Neşriyat Müdürü
Yusuf Ziya
Basıldığı yer : AKŞAM MATBAASI

BUGÜN:

Sinemacılık âleminde en büyük muvaffakiyeti kazanan:

İzmir Tayyare Sinemasıdır!

Bütün İzmir kibar âlemini sinesinde toplıyan bu lüks salonda daima

Senenin en güzel filmleri geçmektedir.

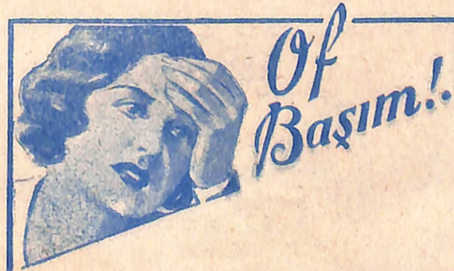

ASPİRİN al!

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur. Ambalaj ve komprimelerin üzerinde halisliğin timsali olan (BAYER) markasını arayınız

BAŞ, DİŞ ve sair bütün ağrıları hemen dindiren günün en mükemmel ilâcı

KATAGRİP

dir. 2 tanelik kutuları 7,5 kuruştur. Eczanelerde arayınız.

Yıl 13 — Cumartesi, 21 Kânunuevvel 1935 — Sayı 102

Müessisleri :
Yusuf Ziya Ortac — Orhan Seyfi Orhon
ABONE : Türkiye için, yıllığı 500, altı aylığı 250, üç aylığı 125 kuruş
ECNEBİ : Seneliği 1000, altı aylığı 500, üç aylığı 250 kuruş
ADRES : İstanbul, Ankara caddesi, AKBABA
Telefon : 22129 Sayısı 10 Kuruş

Yeni Paris

Bir eski Paris vardır.

Memleketin bütün züppelerini orası doğururdu. Herkesten daha ince, daha şık, daha zarif, daha yüksek olmak için Parise gitmek, Parisi gezmek, Parisi görmek ve Pariste yaşamak lâzımdı. Yeni Paristen gelen bir genç bir salonda istediği gibi oturur, istediği gibi konuşur, istediğini yapardı. Biri itiraz edecek olsa ona:

— Sen bilmezsin, anlamazsın!

Yerinde:

— O yeni Paristen geldi!

Denirdi. Şiirden bahsedilse söz onun, musikiden bahsedilse söz onun, tiyatrodan bahsedilse söz onun, modadan bahsedilse söz onun, hâsılı her neden bahsedilse söz onundu.

Şimdi bu eski Paris gözden düştü. Bu yeni Paris şarkta, komşumuz Rusyanın ta göbeğindedir.

Bir müddettenberi Moskova bir nevi yeni Paris oldu.

Tiyatrodan mı bahsediyorsunuz:

— Aman efendim, Şehir tiyatrosuna gittiniz mi? Bir Rus piyesi var harika!

Radyodan mı bahsediyorsunuz:

— Aman efendim, Moskovayı dinlediniz mi? Dün akşam bir konser vardı, enfes!

Sinemadan mı bahsediyorsunuz:

— Aman efendim, «Mustafa» yı gördünüz mü? Ne filim, ne filim!

Edebiyatta Nazım Hikmetin sesi Moskova radyosu kuvvetinde ve yüksek bir gürültü ile çıkıyor ve hepimiz Ahfeşin keçisi gibi başımızı öne iğip onu dinliyoruz.

Bir çocuk piyesi oynatmak istiyoruz; hemen:

— Rusçadan tercüme edelim:

Deniyor.

Bir sinema artisti yetiştirmek istiyoruz; hemen:

— Moskavaya birini gönderelim!

Deniyor.

Eski Parisi gezenler gibi, şimdi de Moskavayı görenlere itiraz edilemiyor. Onların bir dediği iki olmuyor.

Geçen gün gazetede okudum: Biri dilinin, öteki fırçasının hünerile geçinen iki zat, Çallı İbrahimle, Salâh Cimcoz bu kış kıyamette Moskova yolunu tutturmuşlar gidiyorlar.

Anlaşılan, Çallının tabloları gibi Salâh Cimcozun nükteleri de artık para etmemeğe başlamış! Ne diyelim ikisine de hayırlı yolculuk! **Orhan Seyfi**

— İstasyonda hamallık ediyordum, orada da iş kalmadı..
— Neden?
— Bütün büyük yolcuların yüklerini karşılayıcılar kapışıyor!

Cümhuriyetin tatlı müsabakası

Hakem heyeti Bay Yunus Nadinin odasında toplanmıştı. Başta Yunus Nadi, sonra Osmanzade Hamdi, Necmeddin Molla, Deniz İşletme Müdürü Sadeddin, lokantacılar cemiyeti reisi saylav Cemal, şair Yahya Kemal, Abdullah Efendi lokantası sahibi Hikmet, yazı işleri müdürü Abidin Daver, şehir meclisi azasından Abdülkadir, noter Halim ve daha isimlerini bilmediğim bazı kimseler vardı.

Kapı vuruldu, içeriye (Son Pasta) idare müdürü Halil Lûtfi girdi. Yunus Nadiye:

— Üstat, dedi, meslektaşlık böyle mi olur, sen beni çağırmadın amma, ben kokusunu aldım geldim!

— Yemek meselesinde ihtisasın olduğunu bilmiyordum!

— Pardon, yemek değil, yedirmek olacak...

Osmanzade bir kahkaha attı:

— Bırakın adamcağızı, ağzının tadını bilmese buraya palas pandıras davetsiz gelir miydi?

Abidin Daver:

— Seçim işine başlıyalım mı?

Diye sordu. Abdülkadir:

— Başlıyalım amma, bu iş yalnız nazarî olmaz!

Deniz işletme müdürü Sadeddin:

— Elbette nazarî olmaz... Üzerimizde bunca vebal var. Hepsinin ayrı ayrı çeşnisine bakıp ta vicdanen kanaat getirmeden birinci, ikinci demeğe dilimiz nasıl varır?

Noter Halim:

— Müsabakaya girecekler, nümunelerile beraber girsinler!

Abidin Daver, müsabakaya gireceklerin getirdikleri nümunelerle birlikte birer birer içeriye girmelerini emretti.

Evvelâ, bir hanım kız elinde bir tabak bülbül yuvasile içeri girdi. Abidin Daver şair Yahya Kemale:

— Buyurun üstat, dedi. Bu sizin ihtisasınız dahilinde!

Yahya Kemal bir çimdik tattıktan sonra:

— Güzel amma, henüz kıvamı gelmemişe benziyor

Dedi. Halil Lûtfi atıldı:

— Bana kıvamında görünüyor!.

Bir tanesini alıp yedi. Abidin Daver sordu:

— Nasıl?

— Diğerlerile mukayese etmeden bir hüküm veremiyeceğim!

İkinci olarak orta yaşlı bir bayan elinde bir tabak sarığı burma ile girdi. Abidin Daver Necmeddin Mollaya:

— Bu da sizin ihtisasınız dahilinde, buyurun!

Dedi. Necmeddin Molla, bir parça koparıp tattıktan sonra sordu:

— Siz bunu ne ile yaptınız?

— Cevizle!

— Kaç ceviz kırdınız!

Bayan mahcubane cevap verdi:

— Sormayın, kırdığımız ceviz bini aştı!

Üçüncü olarak içeriye bir diğer bayan bir tabak vezir parmağile girdi. Abidin Daver, bu sefer de Yunus Nadiye döndü:

— Üstat, bu da sizin ihtisasınız dahilinde!

Yunus Nadi, dudaklarını büktü:

— Olmamış!

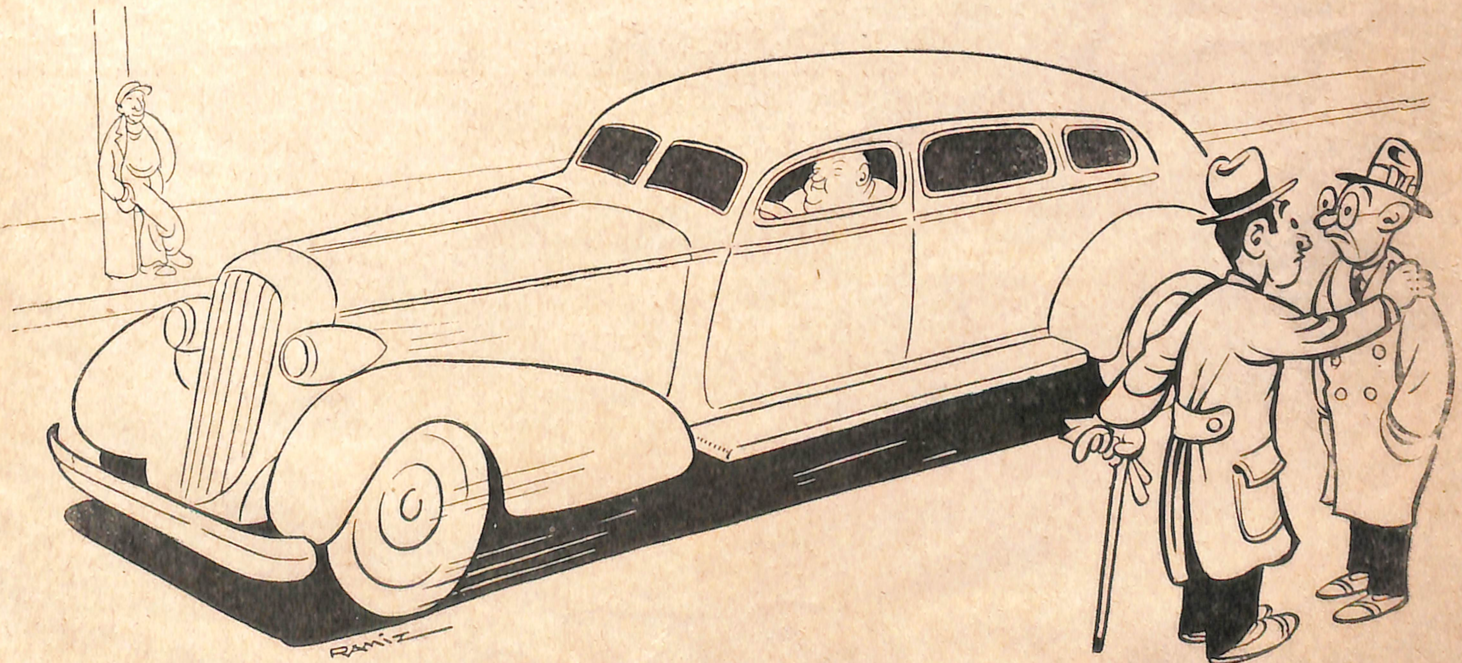
Bayan sordu:

— Neden?

— Üstünde bir kaç tane, fıstık, yahut badem olmalidi!

— A, böylesini hiç görmedim.

— Hanım sen, vezir parmağını gör-

— Herife Allah (yürü kulum!) dedi..
— Sen iyi işitememişsin, (otomible bin) demiş!

memişsin; hiç, pırlantasız, zümrütsüz vezir parmağı olur mu?

Dördüncü olarak içeriye esmer bir kadın elinde bir tabak baklava ile girdi. Halil Lûtfi görür görmez heyecanla ayağa kalktı. Bir baklava yedikten sonra şair Yahya Kemale döndü:

— Üstat, dedi, seninkilerden sonra bence en kıymetli şaheser bu... Hele, şuna bak, en ince bir zarafetle mısra mısra birleşip koca bir kaside olmuş. Bunun yanında Füzulînin meşhur kasidesi çok sudan bir eser kalır. Üst tarafını matla' say, olgun bir fikir gibi kızarmış, kemalini bulmuş, ondan sonra kat kat nesir kısmı geliyor. Hiç bir kafiye, vezin bozukluğu yok. Bütün lâfız ve mana san'atları üstünde.. Teşhis ve intaka bundan güzel misal olur mu? Şu baklava hal dilile:

— Gel, beni ye!

Demiyor mu?

Hay ağzını öpeyim, üstat, vaktile ne güzel söylemişsin:

«Cennette de böyle tatlı olmaz,
Bir baklava elli katlı olmaz»

Osmanzade kaşlarını çattı:

— Yetişir, artık kabak tadı veriyorsun!

Bu sırada içeriye elinde bir tepsi ekmek kadayıfı ile bir hanım girdi. Abidin Daver, Abdullah Efendi lokantası sahibi Bay Hikmete:

— Bu sizin ihtisasınız dahilinde. buyurun!

Dedi. Bay Sadeddin itiraz etti:

— Hayır, ekmek kadayıfı değil mi? Ekmek meselesinden dolayı Bay Yunus Nadinin ihtisasına taallûk eder.

Noter Halim cevap verdi:

— Zatı aliniz galiba Abdullah Efendi lokantasında hiç ekmek kadayıfı yemediniz?

Halil Lûtfi; bir bıçakla ekmek kadayıfını ortasından kestikten sonra:

— Meseleyi şöylece iki kısma ayırabiliriz; dedi, bir kısmını Yunus Nadi tetkik eder, bir kısmını da Bay Hikmetle ben tetkik ederim.

— Hayırdır inşallah, gece rüyamda bir sürü kaz gördüm..
— Gözün aydın kızım, mutlaka sana görücüler gelecek!

Bu sırada dışarıda bekliyenler müzakerenin uzun sürmesinden sabırsızlanarak içeriye doldular. Heyet bunları tetkike başladı.

Abidin Daver, elinde bir tabak dilber dudağile gelen bir hanım kızın yanına sokularak:

— Bunu sen mi yaptın, annen mi yapıp gönderdi? Ağzını açıp bir kelime söylesene yavrum!

Diyordu. Kızcağız, elindeki Dilber dudağı gibi kızardıkça kızarıyordu.

Bay Sadeddin; bir sarışın Rum kızının elindeki tatlıdan biraz aldıktan sonra:

— Aman, ne şekerpare!

Diye methediyordu. Bu aralık Yunus Nadi bir kâse keşkülü fıkaranın yanına sokulup tatmaya hazırlandı. Lokantacılar cemiyeti reisi Bay Cemal yakasından yakaladı:

— Artık bunu da bize bırak üstat!

Dedi. Yunus Nadi, yan gözle bir tabaktaki küçük küçük lokmaları atıştırmakla meşgul olan Halil Lûtfiyi süzdükten sonra yanına gitti:

— Atıştır bakalım, Halil Lûtfi, dedi, büyük lokma olsa ben sana onu bırakmazdım, merak etme!

Fiske

Buğdaya Medhiye

Tarihin zaptedemediği devirlerden beri insanlar buğday peşinde esir ve hizmetkâr yaşadılar. Dünyanın en devamlı, en müstebit bir tek sultanlığının tahtında itibarı düşmiyen, kıymeti azalmıyan, ehemmiyeti eksilmiyen bir tek şehinşahı var: Buğday. Buğday kadar, insanların hayatında yokluğu veya çokluğu inkılâplar yapan hiç bir madde hatırlıyamıyorum. Hava ile sudan sonra dünyanın üçüncü ihtiyacı bu; yaşamak marifetinin ekanimi selâsesini buğday tamamlıyor. Harpte veya sulhte, dostluk veya düşmanlıkta, ittifaklarda veya nifaklarda daima buğdayın bir tesiri vardır; buğday devletlerin hayatında kadın parmağıdır; her meselenin altından çıkar. Diyebilirim ki denizlere, limanlara, mahreçlere ve membalara asıl buğday yüzünden ehemmiyet veririz; çoğu işlerin kabuğu içinde bir buğday tanesi saklıdır. Devletlerin hayatında hiç bir hükûmet adamı buğday kadar faydalı olamaz: Devletinin ambarında buğday olsaydı on altıncı Lui muhakkak tahtını kurtarırdı. Kışlalar kadar bir harpte buğday ambarları da ehemmiyetlidir!

*

Buğdayın dikilmesi, biçilmesi, un haline getirilip pişirilmesi gibi ayrı ayrı şekillerine bakarak bir memleketin medeniyeti, sanaati, liyakati hakkında sağlam bir fikir hâsıl edebiliriz. Köylüyü şehirliden ayıran sade elbisesi değil, biraz da ekmeği ve ekmeği yiyişidir. Bir köye en evvel kurduğumuz makine değirmen taşıdır; bir şehre yaptığımız ilk fabrika değirmendir; bir belde evvelâ buğdayını düşünür, bir aile ilkönce ekmeğini hazırlar, bir adam yemeğinde siftah ekmeğini arar; çocuklarımızı ekmeğe hürmete alıştırırız, gençlere: «Ekmeğini çıkar!» nasihatini veririz; ekmek ve buğday hemen her dine karışmış, her akide ve imanda bir yer tutmuştur. Bu, içtimaî meselelerin en şümullüsü, dünyayı alt, üst eden işlerin en esaslısıdır. Ekmek ve buğday için bütün cihan uğraşır; fırtınalarla çarpışarak denizler aşan gemiler, dağları delip uçurumları atlıyan terenler sanki yalnız buğdayın nakli için yapılmış birer vasıtadır; beş kıtayı birbirine bağlıyan teller, yollar, vapurlar için asıl maksat sanki buğday piyasası, buğday mübadelesidir. Buğdayın ekilip biçilmesi, un yapılıp yenilmesi için çalışan insanların yekûnu, zannederim, hemen hemen umumî nüfusa muadildir. Dünyada başka hiç bir sanat veya iş üzerinde bu kadar fazla adam çalışmaz, bu derece himmet sarfedilmez... Hiç bir amele, rençper ve işçi de çiftçi kadar hürmet ve takdis görmez. Hattâ çift için çalışan hayvanlar bile nazarımızda sair malhûkattan fazla muhteremdir.

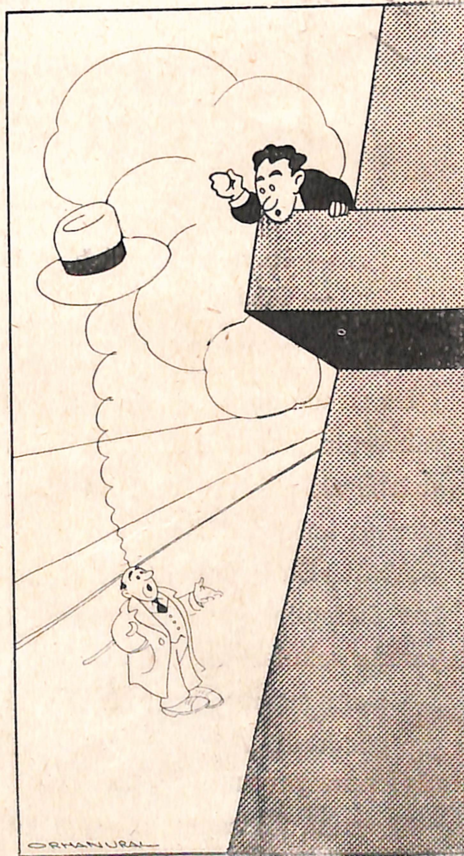
Buğday süründüğü yeri aziz eder, geçtiği ele bereket verir, bittiği toprağı şenlendirir, bollaştığı seneye şan bırakır. Altınsız, kömürsüz, kitapsız bir dünya mümkündür, buğdaysız cihan olamaz. Ekinleri ufka kavuşan ovalarda buğday başakları selâmet timsali gibi görünür. Zaten dolgun ve kızarmış bir başak ziynet eşyasına, süse benzer, o kadar ince, zarif, çalışılmış bir iştir. Bolluk ve bereket timsali olan buğday başağı aynı zamanda servete, emniyete, kuvvete de alâmettir.

*

Bir buğday tanesine bakarak insan bir cihan tahayyül edebilir, bir buğday tanesinin hayatını düşünmekle gözlerimizin önünde çok canlı, çok hakikî ne levhalar açılır... Sonbaharın bol yağmurlarından sonraki temiz, durgun günlerinde bağıra haykıra çift sürenlerden başlıyarak, kışın üzerlerinde kargalar dolaşan karlı tarlalar, sonra baharda o derin, dalgalı yeşillik, nihayet sıcak güneşlerle pişen ekin, harman yeri, döven... Bunlar birer birer hatıramızda canlanır. Loşluk içinde kırmızı alevleri fışkıran fırınlar, çıplak ayaklı, çıplak kollu hamurkârlar, tezgâhlara dizili sıcak, yumuşak ekmekler, bütün bu tahatturlar ne kadar insanın hayatına bağlı, hergünkü görgülerine dahildir. Su değirmenleri uğultulu gölgeli, basıktır; yel değirmenleri gıcırtılı, ışıklı, yüksektir, sonra buhar değirmenleri arzın heyecana tutulmuş yüreği gibi derinden çarparak ne kadar velveleli döner... İnsanlar buğdaya ait manzaraları muhakkak her şeye verdiklerinden fazla bir ehemmiyetle seyrederler, buğdayın her seneki hayatına gayet yakından alâkadar olurlar. Bir ölçeklik tarlası, bir şünbüllük tohumu bile olmıyan derbeder gene: «Ekinler nasıl?» diye marak eder. Buğday hepimizin akrabası, en ailesizlerin bile yakını, en düşüncesizlerin bile endişesidir.

Hulâsa buğday meselesi kadar dünyada herkesin yüreğine dal budak salmış bir mesele mevcut değildir. Medeniyetin kökü buğday tarlasında olduğu gibi harbin kanlı pençesi de buğday ambarındadır. Dünyayı öküzün boynuzu üzerinde tahayyül edenler haklıdır, lâkin bu öküz bir «çift öküzü» olmak şartile...

Devekuşu

— Tebrik ederim, evlenmişsin...
— Evlenmek mi?.. Ben öyle küçük şeylere tenezzül etmem: Apartımanlandım azizim, apartımanlandım!..

Erkeğe meydan okuyan kadın

«Mavi Mecmua» da bir zamandanberi «Ayşe Asuman» diye garip bir kadın imzası türemişti.

Bu kadın çok canlı, çok ince yazılar yazıyordu. Fakat hemcinslerine karşı gayet sertti. Onun fikrince kadın zayıf bir mahlûktu. Bütün ömrünce erkeğin elinde bir kukla gibi oynardı. O biraz kafa tutmasını, kendini saydırmasını bilseydi dünyanın şekli büsbütün başka türlü olacaktı.

Her rasgeldiği erkeğe yılışacak, ağlaya, bayıla kendini onun kollarına atacak ne vardı?

Bir çok kadınlar bu Ayşe Asumana kör düşman kesilmişlerdi. Fakat aralarında Muallâ İffet diye birisi vardı ki bu kadına bütün ömründe unutamıyacağı bir ders vermek hırsile kuduruyordu.

Muallâ İffet bir gün arkadaşlarına dedi ki:

— Çocuklar bu Ayşe Asumanın kim olduğunu bilmiyorum. Fakat mutlaka yüzüne bakılamıyacak kadar sakil bir mahlûk olacak. Erkeklerin kendine aldırış etmemesine kızıyor, hırsını sevilen güzel kadınlardan alıyor. Ben bu akrep gibi kendi cinsini sokup öldüren bu ukalâdan dehşetli bir intikam almağa karar verdim.

Arkadaşları bu intikamın ne olacağını sordular. O cevap verdi:

— Bu kadın karşısına güzelce bir erkek çıksa, biraz yüzüne gülmek tahammülünü gösterse yelkenleri suya indireceğinden eminim... O vakit tabiî rezil olacak ve bir daha bize haysiyet, izzeti nefis dersi vermeğe cesaret edemiyecek.

— Peki böyle bir erkeği nereden bulacaksın?

— Çok düşündüm. Böyle bir manken tedarikine imkân yok. Bunun için bu rolü kendim oynayacağım.

— Ne söylüyorsun?. Erkek rolüne çıkan aktrisler gibi setre pantalon mu giyeceksin?

— Biliyorsunuz ki buna imkân yok... Fakat ben başka türlü yapacağım... Ona erkek imzasile ateşli ilânı aşk mektupları yazacağım.

— İnanmaz.

— Görürüz. Eğer bu kadını görmeden kendime, yani mektubu yazan meçhul erkeğe âşık etmezsem bana yazıklar olsun...

*

Muallâ İffet yirmi beş yaşlarında genç bir duldu. Çok güzel olduğu için onu bir çocuk gibi şımartmışlardı.

Günlerce düşündükten sonra Ayşe Asmana ateşli bir aşk mektubu yazdı:

«Yazılarınızı ezberliyorum; yalnız kaldığım zaman kendi kendime tekrar ediyorum. Sizi delicesine sevmeğe başladım. Affedersiniz. Sizinle açık konuşuyorum. Fakat siz herkesten üstün, herkesten başka bir kadınsınız. Bu sözlerimden alınacak basit kül kedilerinden değilsiniz» diyor, sonra kendisinin genç ve zengin bir mühendis olduğunu söylüyordu. İmza Ali Behçet...

Muallâ İffet Ayşe Asmanın cevabını almakta gecikmedi. Kadın muharrir kuru ve müstehzi bir kaç satırla ona yüksek tahsilli bir genç adamın tanımadığı, yüzünü görmediği bir kadını sevmesi nasıl mümkün olacağını soruyor ve ona adetâ ders veriyordu.

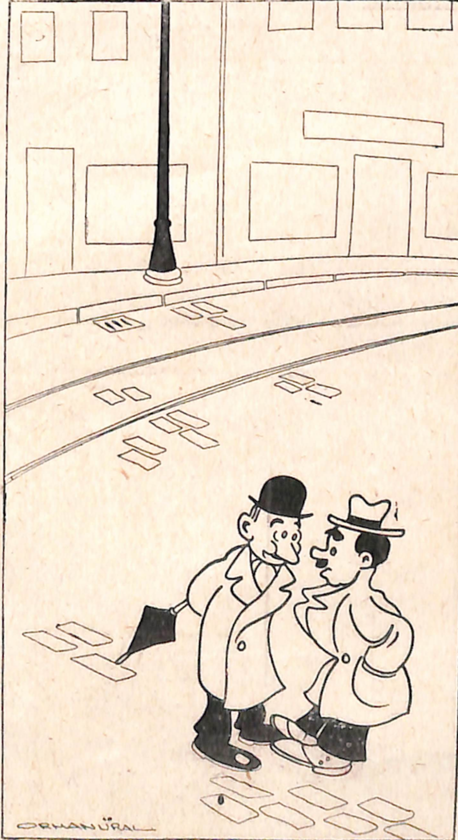
Muallâ hemen kalemi eline alarak cevabı bastırdı:

«Sizi tanımadım mı? Nasıl tanımadım? Ya ortadaki yazılarınız?. Bunlar bana sizin ruhunuzu, maddî renkler ve çizgilerden çok daha ehemmiyetli olan manevî çehrenizi tanıttı. Ben asıl bu çehreye âşıkım. Hem sizi İstanbulda hiç görmemiş olduğuma nasıl hükmediyorsunuz?»

Ayşe Asuman ikinci cevabında biraz yumuşamış göründü. Maamafih hâlâ yüksekten atmaktan vazgeçmiyordu.

Genç kadın bu cevabı arkadaşlarına okuduktan sonra:

— Müjde, dedi, balık oltayı yuttu. Artık ne kadar çırpınsa faydasız... Sekiz on güne kadar Ayşe Asuman eli kolu bağlı esirimdir... Şimdi ben bu kadına bir erkek cüretile maddî aşktan bahsedeceğim, çapkın bir lisanla maddî aşkın zevklerinden bahsederek onu iyice tahrik edeceğim. Bunları bir erkek imzasile yazacağım için ne ayıbı var, ne de günahı...

— İstanbulun nüfusu artmaya başladı..

— Nereden duydun?..

— Gazeteler yazıyor: İşsizlikten bütün taksi otomobilleri garaja çekiliyormuş!..

Muallâ söylediği gibi Ayşe Asumana açık saçık yazılar yazmağa başladı, «Ben ateş gibi bir erkeğim. Sizi kollarımda zevkten çıldırtmağa kadirim. İsterseniz evleniriz. Fakat evlenmemeyi iyice aklınıza koydunuzsa kuşlar gibi sevişiriz.. Belki bu tarzda bir teklif basit bir kadını kızdırır, fakat sizin gibi yüksek bir insanın bunu çok tabiî görmemesine imkân yoktur.»

*

Bir akşam Muallâ elindeki mektubu bayrak gibi sallıyarak bağırdı:

— Kazandık... Ayşe Asuman mağlup oldu... Bir iki gün tereddütten sonra bana şöyle cevap veriyor: «Mademki benimle görüşmek için bu kadar inat ediyorsunuz... Pekâlâ... Sizi perşembe günü apartımanımda bekliyeceğim. Yalnızım, başbaşa bir çay içeriz, konuşuruz. Eğer dediğiniz kadar ateşli ve kuvvetli bir erkekseniz... Ayşe Asuman»

Evet yanlış değil: Ayşe Asuman... Kendini erkeğe ve aşka karşı sigortalı zanneden budala kadın muharrir...

Arkadaşları:

— Peki sen şimdi bu randevuya gidecek misin? dediler.

— Elbette gideceğim... Süslenip püslenerek beklediği âşık Ali Behçet yerine karşısında bir kadın görünce kim bilir ne kadar rezil olacak... Şöyle şık bir reverans yapacağım: «Görüyorsunuz ki siz de öteki hemşirelerinizden başka bir kadın değilsiniz. Artık bir daha aleyhimizde bulunmağa cesaret edemezsiniz» diyeceğim.

*

Ertesi gün randevu saatinde Muallâ İffet sevinçten, heyecandan titriyen parmaklarile apartımanın zilini çalıyordu.

Karşısına yaşlıca bir hizmetçi çıktı. Muallâ:

— Ayşe Asuman hanımefendi, dedi.

Kadın:

— Buyurunuz, dedi; onu bir koridordan geçirerek bir salonun aralık kapısına kadar götürdü ve çekildi.

Muallâ kapıdan girince karşısında uzun boylu, kıvırcık saçlı, esmer bir erkek gördü. İkisi de şaşırdılar.

Muallâ:

— Ayşe Asuman Hanımefendiyi görmek istiyordum, dedi, bana randevu lûtfetmişlerdi.

Erkek hayretle:

— Size mi? dedi.

— Evet... Kendisine haber verseniz... Ali Behçet geldi deseniz...

Genç adam gülmeğe başladı:

— O halde müsaadenizle kendimi takdim edeyim... Ayşe Asuman... Hayret etmeyiniz Ayşe Asuman benim takma adımdır. Gazetelere kadın imzasile yazı yazarım.

Muallâ şaşkınlığından bir sandalyeye çöküvermişti.

Uzun boylu genç devam etti:

— Bir erkek imzasile aldığım aşk mektupları beni pek eğlendirdi. Mühendis olduğunu söyliyen bu gencin karşısında bir erkek görünce nasıl şaşıracağını görmek için bu randevuyu verdim. Fakat bu sürpriz daha tuhaf oldu.

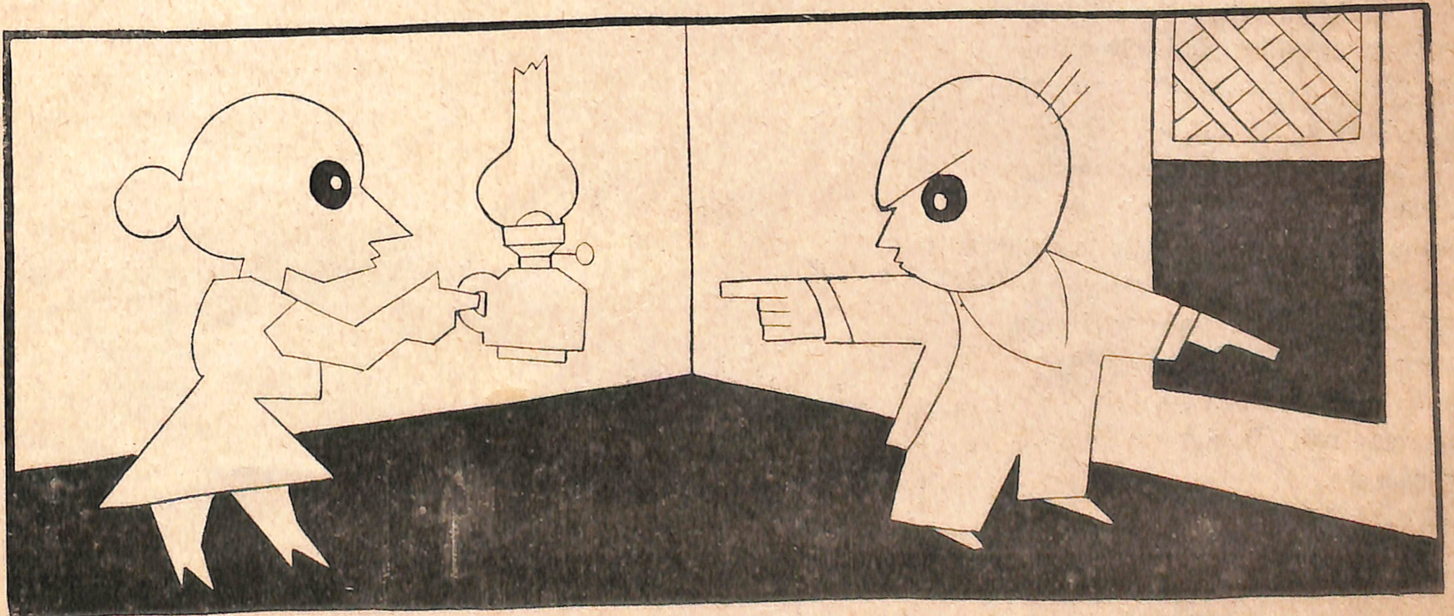
Muallâ renkten renge giriyor, «affedersiniz» diye kekeliyerek kaçmağa hazırlanıyordu.

Erkek nazik fakat azimkâr bir tavırla yolunu kesti, Gülerek:

— Hazırlattığınız çayı içmeden gitmek hakaretini bana reva görmezsiniz zannederim, dedi, mektuplarınızdan anladığıma göre siz aşk hakkında ne enteresan şeyler biliyorsunuz.. Tatlı tatlı konuşuruz...

Bir yandan da yarı zorla genç dulun mantosunu alıyordu.

Yıldız böceği

— Söndür şu lâmbayı..
— Tayyare mi geliyor?
— Ne tayyaresi be, alacaklı geliyor!

Amerikalılara cevap

Gazetelerden: [Amerikada Simon Tovis seyahat acentası şehrimizdeki seyahat acentalarından birine gönderdiği bir sorgu listesinde İstanbul hakkında şunları sormaktadır:

1 — Şehrinizde en güzel ve kibar barlar hangileridir.

2 — Gece kulüpleri hangileridir.

3 — Bu barlara girmek için davetiye almak veya bir kulübe aza olmak lâzım mıdır?

4 — Memleketin millî yemeklerini yapan lokantalar hangileridir? Bu yemekleri hangi doktorlar kontrol eder.

5 — Seyyahlara hangi eşyaları tavsiye edersiniz.

6 — En mühim tiyatronuz hangisidir? Opera, operet, facia oynayan sahneleriniz ayrı ayrı mıdır?

7 — Şehrinizde 1936 senesinde hangi sergiler açılacaktır.]

Eskiden, Maksim ve Gardenbar, şehrimizin en kibar barları idi. Fakat, biz hiç bir şeyde sınıf farkı istemediğimiz için, Avrupadan dansöz, şantöz, cambaz, hünerbaz gibi bütün sanatkârların gelmesini yasak ettik ve bütün barlarımızı bir dereceye getirdik. Şimdi, sokak içindeki (Menekşebar) la Tepebaşındaki (Gardenbar) arasında hiç bir fark yoktur. İkisinde de, Balattan, Tarlabaşından toplanmış Yahudi ve Rum kızları, rakı ile sarhoş olup cazbantla zeybek oyunu oynamaktadırlar.

Bütün sabahçı kahveleri, gece kulüplerimizdir. Buralara girmek için, frak, smokin giymek istemez. En mühim oyunlar şunlardır: Tavla, domina, altıkol iskambil...

Memleketimizin millî yemeklerini, bütün aşçı dükkânlarında bulabilirsiniz. Mevsimine göre: İmam bayıldı, yaprak dolması, keşkek, kapuska, kuskus, Lâlanga bunların başlıcalarındandır.

Yemeklerimizi kontrol eden doktor ismi sayamazsam da, sıhhî yemek listeleri tanzim eden meşhur bir tabibimiz vardır: Deliler hekimi Mazhar Osman!

Bu akıllı doktorumuzun hazırladığı listelerden bir örnek verelim:

Sabah kahvaltısı:

Zeytin, ekmek, marul.

*

Öğle yemeği:

Pilâv, yoğurt, salata.

*

Akşam yemeği:

Turp, hıyar, erik.

Bu sıhhî listeler sayesinde, memleketimizde, mide ve bağırsak hastalıklarından eser kalmadığını da ayrıca bildiririz.

Amerikalı seyyahların hoşuna gidecek başlıca kıymetli eşyalar şunlardır:

Püsküllü kadife terlik.. Sedefli hamam nalını.. Tunç havan.. Horoz şekeri.. Eyüp oyuncağı.. Eski ferace.. Göksu testisi!

En mühim tiyatromuz komik Naşit kumpanyasıdır. Onun sahnesinde: Kantocu kızlar opera zevkimizi, çoban düetosu operet zevkimizi, Naşit mudhike zevkimizi, Ertuğrul Sadeddin de facia zevkimizi tatmin eder ve bir gecede, bir sahne üstünde, temaşa nevilerinin hepsini birden görmüş, dinlemiş oluruz.

1936 senesinde hangi sergilerin açılacağını şimdiden söyliyemezsem de, Galatasaray sergisinde bu yıl da ressamlarımızın, başlıca alıcısı Devlet olan tablolarını teşhir edeceği muhakkaktır. Bu tabloların mevzularını, görmeden size haber verebilirim: Cami avlusu, Kırızantem, Kabataş kıyılarında pazar kayıkları, Çengelköy sahilleri!..

Eğer, gelişiniz yaza raslarsa, mahalle aralarında açılan kavun, karpuz sergilerimizi tavsiye ederim.. Fakat, acele eder de bir hafta içinde gelirseniz, Beyazıt camiinin avlusundaki, tesbihler, turşular, baharlar, kakuleler satılan ramazan sergisini de gezebilirsiniz!

Yeni dünyanın efsanevî eğlencelerinden, baş döndürücü sahnelerinden, yüksek sanayi sergilerinden usanan Amerikalılar için işte en cazip program! **Çimdik**

■ ■ ■

Mahkemede

Hâkim — Hakkınızda belediye polisliğince tutulan zaptı okuyorum.

Otomobil meraklısı — Dinliyorum bay hâkim.

Hâkim — Otomobili nizamî süratten daha hızlı koşturmuşsunuz. doğru mu?

— Evet.

— Sonra caddenin sağından gidecek yerde solundan gidiyormuşsunuz.

— Evet.

— Sonra polis düdükle dur emri verdiği zaman hemen durmamışsınız. Sekiz on metre kadar daha gitmişsiniz.

— Evet.

— «Üstümde değil» diye ruhsatnamenizi göstermemişsiniz.

— Evet.

— Numaranız okunmuyormuş.

— Evet.

— Feneriniz zayıf yanıyormuş.

— Evet.

— Halinizden biraz da sarhoş olduğunuz anlaşılıyormuş.

— Evet.

— Zabıt tamam mı?

— Hayır bay hâkim. Eksikleri var. Üç aydanberi ev kiramı vermedim. Geçen gün yürüyen tramvaya atladım. Pencereden sokağa çöp döktüm ve saire...

MORDOHAYIN DUASI

Mordohay ile Şalum iki arkadaştılar.

Yetmiş sene evvel Balatta ayni evin iki odasında ayni günde doğmuşlar, bir arada büyümüşler, bir arada mektebe gitmişler, tatil günlerinde bir arada kibrit, defter satmışlardı.

Delikanlılık yaşına girdikleri vakit babalarının onlara Mahmutpaşada açtığı iki çorapçı dükkânı da gene karşı karşıya idi.

Hayatları bir arada geçen bu iki gencin yalnız kafaları ayrı idi ve bu kafa ayrılığı sonradan onların hayatlarını da ayırdı.

Şalum zeki bir adamdı. Çorapçılıkta biraz para yaptıktan sonra dükkânı kapadı. Faizcilik ve borsacılık işlerile uğraşmağa başladı. Yavaş yavaş işi ilerletti ve nihayet meşhur Şalum bankasının sahibi oldu.

Mordohayın işleri onun aksine olarak geri geri gidiyordu.

Ucuz diye aldığı mal çürük çıkıyor, zengin diye aldığı karı fakir ve fazla olarak ta hasta çıkıyor, otuz sene başında yattıktan ve ona dünya kadar hekim ve ilâç parası sarfettikten sonra ölüp gidiyordu.

Bir kere evi, iki kere dükkânı yanmış, üç kere dükkânına hırsız girmişti. elindeki parayı faizle işletmek istemiş, onu da beceremiyerek yüzüne gözüne bulaştırmıştı. Muamele yaptığı adamlar faizleri zamanında ödemek noktasından çok namuslu çıkıyorlar, fakat ne yapıp yapıp ana parayı yatırıyorlardı.

*

Bankacı Şalum bir gün nasılsa eski arkadaşı hatırladı:

— Mordohay nasıl? Sağ mi? İyi mi? dedi.

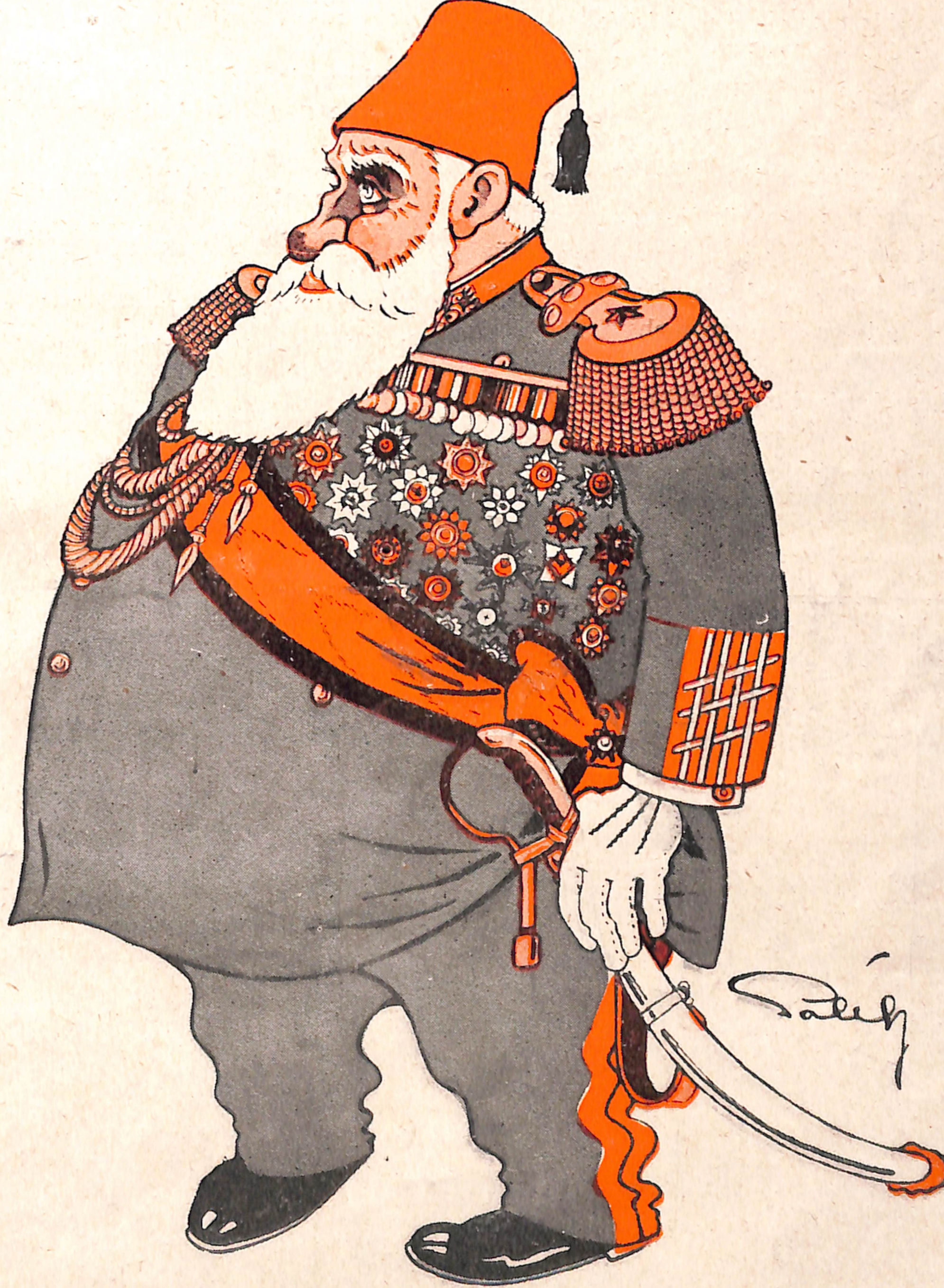
— İyi olsa senin haberin olmaz mıydı? dediler.

— Nerede oturuyor?

— Balatta yanan evin yerine bir baraka yaptırdı. Orada...

— Çoluk çocuğu var mi?

Tarihten çizgiler: 1

Yaveri has

— Hepsi öldü.

— Bir iş görüyor mu?

— Yaş yetmiş.. Gözü görmüyor, eli tutmuyor, ayağı yürümüyor, yalnız sesi çıkıyor ve dili söylüyor.

— Adam olan Yahudinin para kazanması için sesinin çıkması, dilinin söylemesi de kâfidir. Yalnız Mordohay adam diğildir. İş bilmez.

— Öyledir.

— Peki ne söylüyor?

— Ne söyliyecek?.. «Yarabbi bana para gönder. Hiç olmazsa paralara baka baka öleyim» diye bağırıyor, sonra...

— Sonrasını söylemek doğru olmaz.

— Niçin?

— Sana beddua ediyor.

— Ben ona ne yaptım?

— O da bir şey yapmadığın için kızıyor.. Bunca yıllık arkadaş... Bir kere aramadın, hatırını sormadın, yardım etmedin. «Allah o Şalum hayırsızının bankasını yık; paralarını al» diye bağırıyor.

Bankacı Şalüm «bırak şu ahlâksızı» dedi, fakat derin derin düşünmeğe ve korkmağa da başladı:

— Mordohay kötü bir insândır amma ne olsa ben de ona yardım etmeliydim. Ya Allah baba ona inanır da benim bankaya bir belâ gönderirse...

Şalum bir iki gün düşünceler, korkular içinde yaşadıktan sonra nihayet bir gece dayanamadı; otomobiline bindi ve Balatta eski mahallenin yolunu tuttu.

Şalüm Balatta kendini kimseye tanıtmak istemiyordu. Çünkü çocukluk arkadaşlarından daha başkaları varsa etrafını sararlar, ondan para istemeğe kalkarlardı.

Bankacı eski sokağı ve oradaki yangın yerinde kendine tarif edilen barakayı bulmakta güçlük çekmedi.

Barakada ışık yoktu. Fakat hastanın yattığı yerden bağırdığı işitiliyordu.

Şalum pencereye yaklaşınca şu sözleri iştti:

— Hey Allah senden milyon istedim vermedin, yüz bin istedim vermedin. Bin istedim, vermedin. İne ine yüz liraya indim. En fıkara baba oğluna hiç olmazsa iki yüz lira sermaye, kızına üç yüz lira çeyiz veriyor. Sen ne varsa Şalum hayırsızına verdin. Bana yüz lira da mı saklamadın? Vallahi billâhi yüz liradan aşağı kurtarmaz. Yüz lirayı gönder, Şalum hayırsızının belâsını ver. Bankası yansın; sigortasını vermesinler. Yangını mahsus yaptı diye hapse soksunlar!..

İhtiyar banker hem kızdı, hem korktu. Şoförün yanına çağırdı:

— Bana bak, dedi, sana yüz lira vereceğim. İçerideki ihtiyara vereceksin. Kim gönderdi diye sorarsa: «Allah baba gönderdi» diyeceksin. «Nasıl gönderdi?» derse «Şalum bankası vasıtasile gönderdi» diyeceksin anladın mı?

Bankacı cüzdanını çıkardı. Fakat aksi gibi üstünde yalnız doksan sekiz lira vardı. Şoförden istedi. Onda da bir liradan fazla para çıkmadı.

Şalum bu tesadüfe içinden biraz da memnun olarak:

— Ne yapalım. Bari bu doksan dokuz lirayı götür, dedi.

*

Şalum vicdanı rahatlamış olduğu halde Balattan uzaklaşmıştı. Fakat aklına bir şey geldi. Acaba Mordohay bu iş hakkında ne düşünüyordu?

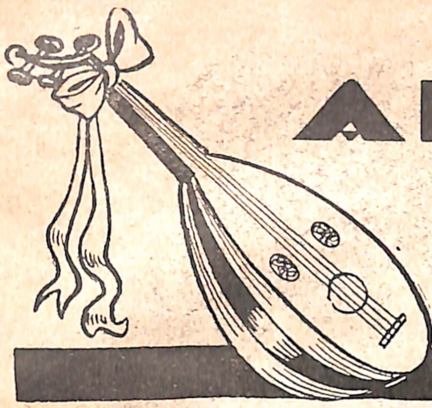
Hemen otomobili geri çevirtti; barakaya yaklaştı ve kulağını pencereye verdi. Mordohay odasında gene bağırıyordu:

— Yarabbi! Yüz lirayı göndermeğe razı oldun. Buna da bereket versin. Lâkin doğrudan doğruya neye göndermedin de Şalum bankasını araya koydun. Bak hayırsız herif bir lira komisyon almış...

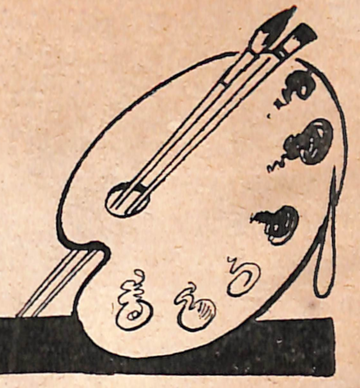
Ateş böceği

— Musiki insanı inceltirmiş, doğru mu?
— Doğru ya, her akşam İstanbul radyosunu dinle, sinirden incele incele çöpe dönersin!

AHRET DÖNÜŞÜ

Akbabanın romanı: 13

Yazan : Ağustos böceği

Arnavutlar birbirlerine bakıştılar. Lâkırdılarımdan bir mana çıkaramıyorlar, «acaba deli mi» diye düşünüyorlardı.

Bu kaba saba dağ adamlarının böyle sembolik fikirleri kavrayamamalarından daha tabiî bir şey olamazdı. Onun için hemen lisanımı değiştirdim:

— Arkadaşlar bizden başka herkes Ramazanı sağ, beni ölmüş biliyor. O halde siz bana hemşerinizin pasaportunu verin, mümkünse elbiselerini giydirin. Beni efendinize Priştineden getirdiğiniz Ramazan Ağa diye tanıtın. On on beş gün orada kalırım. Kâhyalığı tabiî beceremiyeceğim. Ya efendi beni kovar, ya ben kendiliğimden başımı alıp giderim. Siz de bu derdden kendinizi kurtarmış olursunuz.

Arnavutları kandırmak için daha bir hayli şeyler söyledim; vaziyetimi üstü kapalı bir surette kendilerine anlattım.

Onların biraz daha fazla lâkırdı anlıyor gibi görüneni meseleyi arkadaşına, onun daha iyi anlıyabileceği, bir lisanla izah ve tercüme ediyordu.

Nihayet anlaştık. Ben orada soyunarak Ramazanın elbiselerini giydim; pasaportunu koynuma koydum. Kendi elbiselerimi de dertop edip Arnavutlardan birinin kucağına vererek sahilin uzak bir köşesine attırdım, bunlar talihli bir serserinin eline geçmez de polis tarafından bulunursa cebindeki kâğıtlardan ben olduğum anlaşılacak, İstanbulda intiharımdan şüphe eden kimse kalmıyacaktı.

*

Ortalık ağardıktan sonra Priştineli Ramazan Ağa iki arkadaşile beraber bir yelkenli sandala biniyor, Çekmecelere doğru açılıyordu.

Öyle yorgundum ki sandala bindiğim zaman ölü gibi uyuya kalmışım. Arnavutlar bir aralık beni uyandırarak yiyecek yedirmek istemişler. Fakat bir türlü gözlerimi açamamışım; saçma sapan bir şeyler söylemeğe başlamışım. Arkadaşlar sandalcının yanında bir haltetmemden korkarak üzerime düşmemişler. Bu ölüm uykusundan uyandığım zaman çiftlik karşıdan görünmüştü. Deniz havası tesirile midir? Yoksa başımdan geçen vakalar korkunç bir fırtına ve sel halinde içimdeki zehiri, pisliği sürüp götürdüğü için midir nedir? kendimde garip bir hafiflik hissediyordum. Hani insanın on beş on altı yaşlarında iken içinde anlaşılmaz sevinçler ve ümitlerle uyandığı sabahlar vardır. Tıpkı onun gibi bir hal.. Arnavutlar bana yiyecek verdiler. İştahla yedim. Bu sakar adamların mukabeleye kalkarak sandalı devirmelerinden korkmasam onlarla adetâ el şakasına girişecektim.

Evet ben yepyeni bir hayata doğuyordum. Murat sahiden ölmüştü. Priştineli Ramazan Ağanın aba elbiseleri içinde şimdi bambaşka bir adam yaşıyordu.

Benim gibi çelimsiz, sıska bir adamın Ramazan gibi bir insan azmanının elbiseleri içinde kaybolacağı akla gelir değil mi? Hayır... Ramazan Ağanın pantalonu bizim fantazi pantalonlar nevinden eni boyu hesaplı bir baş belâsı değildir. Onu paçasından çakı ile bir iki karış kesip uçlarını da yün çorapların içine soktunuz mu biçiminden, formasından hiç bir şey kaybetmez. Kimse onu uzun boylu tetkik edip bir başkasına ait olduğunu meydana çıkaramaz.

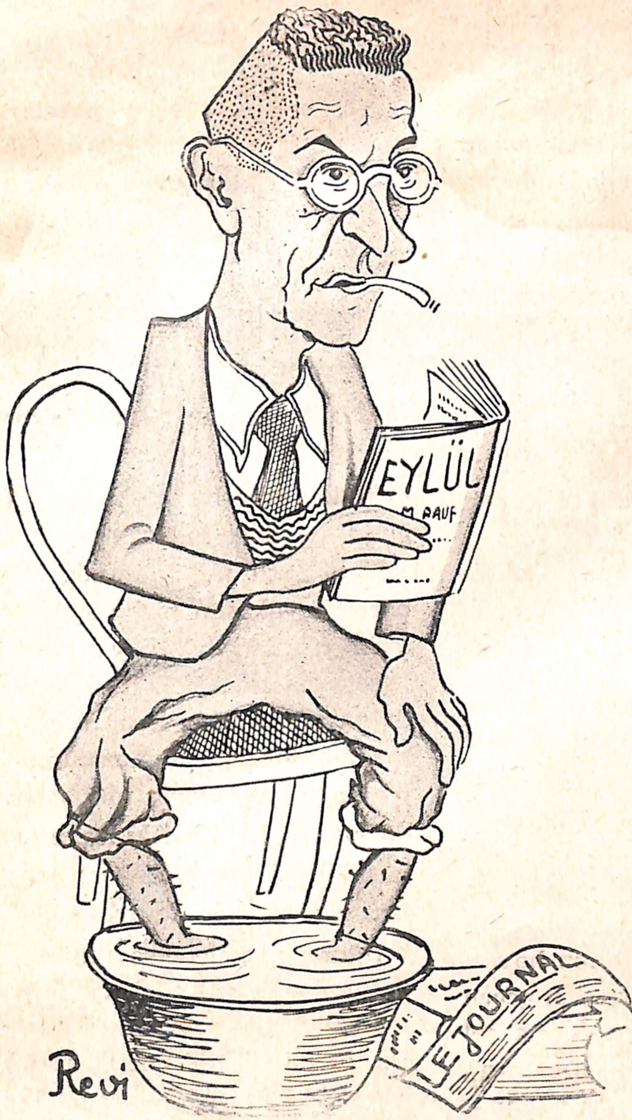
Mavi kuşlu mintanın düğmesini kopararak yakasını bizim spor gömleklerin yakası gibi iki yana devirdim. Dışarı çıkarken ceketi de koluma aldığım gibi mesele kalmıyacaktı. Yalnız kunduralar, Ramazanın kurşun gibi ağır, salapurya gibi geniş kunduralarını, karaya çıkınca, nasıl ayaklarımda sürüyebileceğimi bir türlü tasavvur edemiyordum.

Uğursuz iskelede soyunurken telâşla kunduralarımı da çıkarmıştım. Hiç olmazsa onları muhafaza etseydim. Bu çarpık ökçeli yırtık iskarpinleri hangi aklı başında insan kâhya Ramazan Ağaya çok görecekti? Sandalda kâhyanın kuşağını belime dolayıp silâhlarını taktıktan sonra elimi ceketin cebine soktum; zavallı ölünün nüfus kâğıdını ve pasaportunu çıkardım. Maksadım bu kâğıtlardaki fotoğrafların günün birinde başıma bir dert açıp açmıyacağını anlamaktı. Fakat bunlara bir göz gezdirince bu korkunun da yersiz olduğunu gördüm. Fotoğraflar gayet kötü ve silikti. Çehrelerde muhakkak olarak seçilebilecek şey bir insana ait oldukları idi.

Karaya çıktıktan sonra Arnavut arkadaşlarım elime bir kamçı tutuşturmuşlardı. Cılız olmama rağmen elimdeki bu kamçı, belimdeki silâhlarla adetâ heybetle değilse de aksiliği ve edepsizliğile adamlarını yıldıracak bir çiftlik kâhyası halini almıştım.

Dar bir patikadan çiftliğe çıkarken kendi kendime söyleniyor, Arnavut ağzile konuşma ekzersizleri yapıyordum.

Çocukken çok karagöz oynattığım için taklit yapmağa biraz kabiliyetim

Muallimler albümünden:
Edebiyatçı : M. Nihat

— Nasıl, yeni ufaklıklar var mı?
— Haydi be.. Daha yeni çamaşır değiştirdim!

vardı. Arnavut gibi konuşmak için cümlelerin başını sonuna getirmek, lâkırdıların arasına «efendim», «vallahi» gipi kelimeler yerleştirmek, bir de hecelerin bazılarını uzatıp bazılarına münasip ilâveler yaparak kelimeleri daha tantanalı bir şekle sokmak lâzımdı.

Meselâ «Osman Paşa sakalını kılmıldattı» cümlesini bu dediğim prensipler dahilinde «kımbıldatdı efendum sakalni Asman Paaşa vallahi» şekline sokmak maksadı temine kâfidi.

Çiftliğe gittiğimin ertesi günüydü. Cebbar Bey bana «saat kaç» diye sormuştu. Saatsiz kâhya olamıyacağı için Arnavut arkadaşlarımın bana iğreti olarak verdikleri koca Priyol saati kuşağımdan çıkardım, kapağını açtım; dünyanın en ciddî işini yapar gibi çehremi çatarak, gözlerimi oynatarak ağır ağır «İster efendim ister vallahi daha beş dakikaa gelsin saat dokuza...» dedim.

Cebbar Bey bu taklide güldü: «Priştineden yeni geldiğin ne kadar belli Ramazan» dedi.

Bu bana Arnavut bahçıvan rolünü dil itibarile fena oynamıyacağımı anlattı ve cesaretimi arttırdı.

*

Merhum Ramazanın ceketi, pantalonu kısaltılıp vücuduma uygun bir hale getirildikten sonra kıyafetim düzelmiş sayılırdı.

Kâhyalık vazifeme gelince, Arnavutlar bana toprak işleri hakkında gizli gizli akıl öğretiyorlar, ben de onlardan aldığımı satmak suretile vaziyeti idare ediyordum.

Ne kadar olsa serde ressamlık var. Bazı nebatları, ağaçları Cebbar Beye o kadar güzel tasvir ediyordum ki efendim, bunun nebatat ilmini çok iyi bildiğimden ileri geldiğini zannediyor:

«Ramazan sen çok yaman bir toprak adamı, emsalsiz bir kâhya imişsin» diyor.

Şimdi ektiğimiz, diktiğimiz şeyler bir kaç ay sonra çıkmağa başlayınca, yahut hiç çıkmayınca adamcağızda belki bir hayal inkisarı başlıyacak amma ne yapalım, bunu da o vakit düşünürüz.

Çiftlikte ömrümde görmediğim rahata ve tokluğa kavuşunca, sıhhatim düzelmeğe, aklım başıma gelmeğe başlamıştı. Evet ben hakikaten yeni bir hayata doğmuştum. İstanbulu, evi hiç aklıma getirmiyor, yalnız arasıra bir gazete düşerse şöyle gözden geçiriyordum.

Bir kere Nevbahar beni elimde bir gazete ile yakaladı: «Şaban sen okuyabilir misin» dedi.

(Arkası var)

LEYLEK HOCA

Leylek Hoca, mevzu kıtlığında gelişi güzel uydurulmuş, atmasyon bir tip değildir. Bundan 27, 28 sene evvel, İstanbulda aramızda yaşamış, günün birinde ortadan yok olup kayıplara karışmış bir adamdır.

Leylekliği burununun, bacaklarının upuzunluğundan, hocalığı da öteye beriye almanca ders verişinden ötürü idi.

Allah ona gani gani boy vermişti. Tavana asılı lâmbaların fitillerini, elini uzatır uzatma açar veya kısar, duvar saatlerini iskemleye çıkmadan kurar, kornişin altına kaçmış pencere estorlarını kolunu kaldırınca çekerdi.

Bir gün bize, şımarık çocuklu, hatırlı bir ahbabımız misafir gelmişti. Sübyan, elindeki balonunu havaya uçurdu. Başladı yaygaraya, tepinmeğe, ortalığı birbirine katmağa.

— İki ayaklı merdiveni kapıp getirsenize...

— Masa üstüne sandalya koysak ta biri çıksa...

Gibi ağız kalabalığı arasında Leylek Hoca kolcağızını uzatıvermiş, balonu aşağı alıvermişti.

Hocanın yalnız boyu değil, vücudu da kudreti ibreti.

Boynundan yukarısı üç otuzluk bir tirit; aşağısı aslan gibi bir babayiğit.

Yüzü buruşuk mu buruşuk, pelte mi pelte, tıpkı su mahallebisi. Göz evleri koyu; avurtları çökük; mısır püskülü bıyıkları kelkül.. Dört yanı uçuklu, boydan boya bir ağız; içinde, altlı üstlü takma diş. Eski sülüs yazılardaki boru kefi gibi bir çene. Damarları oklava kadar çıkmış, armut sapı boyun; ortasında hamlacı yumruğu kadar bir gırtlak.

Gelgelelim onu bir de deniz hamamına götürün, çıplak gövdesini orada görün. Değme pehlivana nasip olmamış, katmerli katmerli bir göğüs; eski tayın ekmekleri gibi kabarmış pazılı kollar; arı beli gibi de ipincecik bel.

Leylek Hoca, kafaca tahtası eksiklerdendi. Son derecede limonî ve alıngandı. Buluttan nem kapar, her lâftan mana çıkarırdı.

İlk gördüğü, kanı kaynamadığı kimselere karşı kaşları çatık, suratı asık bir nemruttu. Yanından salavatla geç.

Fakat karşısındakine bir kere de ısındı mı, hele poh poh gördü mü, hemencecik yumuşar, somurtkanlıktan eser kalmaz, can ciğer oluverirdi.

*

45, 46 yaşlarındaydı; Hersekli idi. Malûm a, oraları o zamanlar Avusturya idaresinde. Hoca, Viyanada okumuş, güzel almanca öğrenmiş, orta Avrupanın her tarafını karış karış dolaşmış, görgülü, uyanık fikirli bir adamdı.

Rivayetine göre bir politika meselesinden sıkıştırmışlar. Üskübe, oradan İstanbula kapağı atmış. Yıldıza mensup hemşerilerinden birinin delâletile Maarifte ve Gümrükte hırvatça ve almanca sansörlüğüne tayin edilmiş.

Fakat o taraflarda hiç bezi yoktu. Muhakkak ki namuslu ve temiz vicdanlıydı. Etliye sütlüye karışmaz, emsalleri gibi işgüzarlığa da yanaşmaz, hattâ öylelerine ağzını açıp gözünü yumar, kantarlıların türlüsünü basardı.

İlk tanıştığımız sıralardaki bir menkıbesini yazayım.

Bir akşam, Göztepedeki evimize gelmiş, gece de kalmış, bir hayli çene yarıştırdıktan ve lâftan sonra uykuya dağılmıştık. Hoca, bahçenin aşağısındaki selâmlık bölüğünde yatacaktı. Süt kardeşlerim Süleymanla Alinin odaları da bitişiğinde.

Bizim çocuklar, gece yarısı, zangır zangır titreye titreye gözlerini açıyorlar. Acı acı, boğuk boğuk bağırtılar:

— Atma tabancayı!... Çekme bıçağı!.. Vurma, yakma beni!.. İmdat, imdat!.. Can kurtaran yok mu?

Arkasından, daha şiddetli bir haykırış:

— Aman, aman, aman!... Allahım, anacığım, babacığım vuruldum; yandım!.. Ah ah!.. Of, of!...

Daha arkasından, boğazlanıyormuş gibi hırıltılar, teprentiler, öğürtüler... Nihayet tısss...

Bizim süt kardeşler, kafaları yorganın altında, yürek gümbür gümbür, ecel terleri döke döke sıfırı tüketmişler; bitkin, yarı baygın haldeler...

Lâmı cimi yok, mutlaka sokak tarafındaki pencereden bir hırsız girdi; hocayı kıtır kıtırı kesti. Şimdi de bu odaya damlıyacak; bunalrı temizliyecek.

Süleymanla Ali, yorganlara sığınmış, şehadet, tekbir getire getire helâllaşırlarken, bitişkten davudî sesle ve tıpkı bir tenor ağzile, güldür güldür bir opera parçası ortalığı çınlatmıyor mu?

Meğerse hazret, midesi fazla doldu- ğu geceler, mutlaka böyle korkulu rüya görür, avaz avaz sayıklar, hattâ bazan yatağından fırlayıp uyku içinde hoplar, zıplar, sonra operayı tutturur, hazmı başarınca da mışıl mışıl uyurmuş.

*

Leylek Hoca gayet zampara idi; birinci numara kadın tiryakilerindendi. Bununla beraber, (başı bez olsun da yaşı yüz) diyenlerden değildi. İnce eleyip sık dokur, kılı kırk yarar, en güzellere kusur bulur, beğendiği gibisine de rasladı mı hayatı gider, bayatı kalırdı.

Onun ideali kadın mutlaka balık eti, kar beyazı, kara kaş, kara göz olacak.

İşini gücünü bırakıp gün aşırı, maltız resimciye veya Sirkecide, Ali Efendi lokantasının karşısındaki Alman Yahudisi kartpostalcıya gider, yüzlerce resimden ancak bir kaçını zevkine uygun bulup seçer, bize gelip gösterirken, hepsini (metelik etmez, enayilik etmişim de almışım!) diyerek yırtar yırtar, atardı.

İki sevgili resmi vardı ki cebinden hiç eksik etmezdi. Biri, ressam ve karikatürist meşhur Albert Guillaumenin, 1882 Paris resim sergisine koyduğu (Massage) isimli tablosunun boyalı bir kartpostalı; öteki de bir incir kutusu kapağındaki İspanyol dilberi.

Bu ikisini hatıra diye bana vermişti.

*

— Karıcığım neden bana fena muamele ediyorsun, komşunun karısından ibret alsana.. Kocasını (canım, ciğerim, kocacığım) diye çağırıyor.
— Tabiî, onun kocasına tayyareden üç lira çıktı!

Leylek Hoca, bekârlık bu ya, bir gün felekten gün çalmağı aklına koyuyor. Beyoğluna çıkıyor. Önde Topal Panayot, arkada bu, yan sokaklarda pala çalıyorlar; kapı kapı dolaşıyorlar.

Derdi günü, ideali olan kömür gözlü, süt beyaz tenli bir yosma ile gözünü, gönlünü nurlandırmak.

Saatlerce taban tepiyorlar, kan tere batıyorlar. Aradığı yok oğlu yok... Gözleri kömür olanın teni kayış; teni beyaz olanın gözleri maviş!

Nihayet bir yerde, aradığına andıranını buluyor.

Buluyor amma nazeninin burnu Kaf dağında!

Haspanın elinde bir roman, başını çevirdiği yok.

Hoca, bu hakareti yutar mı hiç?.. Derhal elini yelek cebine atıyor. Vereceği, yallah yallah iki mecidiye iken 50 kuruşluk kremis altını şak! diye masanın üstüne yapıştırıyor ve son derece **ciddî:**

— Nezaketinize çok mersi matmazel!

Deyip, bir de reverans yaparak odadan dışarı fırlıyor. Haydi cadde!

Böbürlene böbürlene:

— Nasıl, domuz muyum? Karıyı mahvetmedim mi, yerin dibine geçirmedim mi? diye fesi yıkıp anlatırken, biz:

— Ayol ona gün doğmuş! diye gülmeden kırılmıştık.

*

Bir gün gene gelmiş, şaşkın şaşkın ceplerini karıştırıyordu.

— Aman hoca, galiba gene bir Venüs var, göster şunu! diye etrafını aldık.

Bir de baktık ki bir erkek resmi...

— Bu da kim? diye soruyoruz. Gözümüz ısırıyor, fakat bir türlü tanıyamıyoruz; kim olduğunu kestirip atamıyoruz. Kaşları keman, gözleri badem, bıyıkları sümbül, ağzı hokka bir delikanlı.

Hocanın kendi fotoğrafı değil mi imiş? Sirkecideki Vafiyadise çıkartmış. Avurtlarının içine pamuk sokarak yanaklarını şişirtmiş. Sonra da retüşün katmerlisini yaptırmış, 25 yaşında bir civan olup çıkmış.

Hoca kapalı kutuydu. Ser verir, sır vermezdi.

Asıldık, balta olduk:

— Hoca, bu resmin çıkarılışında bir hikmet olsa gerek. Dünyada yakanı bırakmayız, maksadını söyleteceğiz!

İş içinde iş varmış. Güç belâ, şu kadarını ağzından alabildik.

Hemşerilerinden birinin karısı, ona bir hatun bulmuş. Üsküdarda, yeni Valide camisinin arkasında, bir konak yavrusu sahibesi, vakti hali yerinde, tıpkı da istediği modelde bir duvak düşkünü imiş. Söz bile kesilmiş; evleniyormuş.

*

On, on beş gün geçti. Hocadan ses, sada yok.

— Atlattı bizi yahu!.. Pilâvı, zerdeyi bize çok gördü! dediğimiz sıralarda, gene bir akşam ezanı, çıkageldi.

Lânet lânet üstüne; küfür küfür üstüne... Ne yeminler, ne kesrailler..

Bir daha evlenme lâfını ağzına almıyacakmış. Düğün olan mahalleden kaçacakmış. Avret alanara selâmı, sabahı kesecekmiş.

Göğsünü yumruklaya yumruklaya, başladı anlatmağa:

Üsküdarda, güvey girdiği akşam, bir de baksın ne görsün?

Duvak düşkünü hatun, kantocu Peruzun anası. Saçları zerdeçale boyalı. Suratı işkembe; bir avuç leblebi at, hepsi kalsın. Göğsünün üstünde iki

enez küpü. Karnı Hüddağı. Yürürken bir yanını alamıyor, pavurya pavurya gidiyor.

Hoca silâhlarını çekmiş; yani kaşlarını çatmış; suratını asmış, domuz görmüşe dönmüş.

Dudak düşkününün anasında, danasında etekler tutuşmuş. Evin içinde bir kıyamettir kopuyor:

— Gördünüz mü başımıza gelenleri a dostlar?... Ayol damadımız bağlı... Yezit kâfirler, hınzır fıravunlar müslümanın kanına girmişler... Ne duruyoruz, kurtaralım!

Bir koca karı öne atılmış:

— Evvel Allah ben bağı koparırım. Zavallıcığı pirüpak ederim.

Hocanın basireti bağlanmış, sersemleyip dili tutulmuş, boyun iğmiş.

Koca karı bağı nasıl koparacak biliyor musunuz?

Evvelâ, 33 kulaç okunmuş pamuk ipliği, güveyin vücuduna dolanacak. Her dolanışta bir düğüm yapılacak. İplikten tam üç karış, üç parmak kaldı mı ucu tutulup çiviye çekici vururken, üç kere de: (Rüküşü duvara çaktım!) der demez hızla koparılacak. Sonra helâlı, bu sargıyı, yavaş yavaş, elciğezile çözecek!

Koca karıda, kapı arkasında talimat talimat üstüne. Hüddağı karınlı yeni gelin, ikinci kulaca kalmadan hoca tekmeyi savurmuş.

Palas pandıras, haydi odadan dışarı, ver elini iskele. Bir kayığa atlar atlamaz, Sirkecideki otellerden birine...

Hocanın en son menkıbesi şudur:

Cumbur cemaat, bir Libade âlemi yapmağa karar vermiştik.

Bir kaç muhacir arabasına binip Libadeye gittik. Ağaç altlarına serildik.

Sofralar kuruldu; kuzular, dolmalar, helvalar ortaya kondu. Yalniz Selvinin bir parmak kaymaklı meşhur manda yoğurdu, yeşil çanaklarda, baş aşağı getirildi. Membaın buz gibi suyile cacıklar yapıldı.

Kolları sıvayıp girişeceğimiz esnada keskin bir hapşuuu!...

Cacık kâsesinin içine, (cumburlup!) bir şey düştü:

Hocanın 32 adet takma dişi!..

Leylek Hoca da gidiş o gidiş...

Sermed Muhtar

R A D Y O L İ N : Dişleri inci gibi beyazlatır.
R A D Y O L İ N : Bütün mikropları öldürür.
R A D Y O L İ N : Diş etlerini kuvvetlendirir.
R A D Y O L İ N : Mevcut diş macunlarının en mükemmelidir.

Yüzün parlaklığını izale ve cildin güzelliğini idame için tekrar tekrar pudralanmıya lüzum yoktur. Son bir keşif, size yalnız bir defa pudralanmağı ve bununla teninizin tazeliğini ve yumuşaklığını 7 saat koruyacağınızı temin ediyor. «Krem köpüğü» tâbir edilen bu şayanı hayret cevher, şimdi imtiyazlı bir usul dairesinde TOKALON pudrasile karıştırılmıştır. Bu suretle TOKALON pudrası diğer adi pudralardan beş defa daha uzun müddet sabit kalır. En sıcak havalarda en yorucu tenis maçlarından, uzun dans suvarelerinden sonra bile kat'iyyen bir parlaklık izi bırakmaz. TOKALON pudrası, bin genç kızın nermin ve taze tenini temin, hiçbir erkeğin mukavemet edemiyeceği sehhar bir güzellik bahşeder. Hemen bugünden bir kutu alıp tecrübe ediniz. Sair birçok pudralardan ne kadar farklı olduğunu göreceksiniz. Çünkü terkibinde «Krem Köpüğü» bulunan yegâne pudra TOKALON pudrasıdır.

5 KURUŞ!

Beş kuruş nedir, değil mi?..

Bazan, sağlığımızın, neşemizin kurtarıcısıdır!

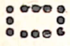
Beş kuruş, bir soğuk almanın korkunç akibetlerine mâni olabilir!

Beş kuruş, nezle, grip, sıtma, ateşleri içinde günlerce yataklarda sayıklamaktan bizi kurtarabilir!

Bunun için, evinizde, daima, tertemiz zarflar içinde beşer kuruşa satılan:

E. NEŞET Kininlerinden bulundurunuz!

Deposu : İstanbul, Ankara caddesi, No. 88.

 Ecnebi Karikatürleri

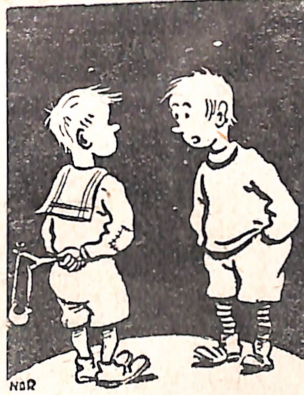

İtalyada İngiliz düşmanlığı:

— Bu çocuğu neden omuzlar üstünde taşıyorlar?..

— İngilizceden sıfır almış ta ondan!

[İtalyan karikatürü]

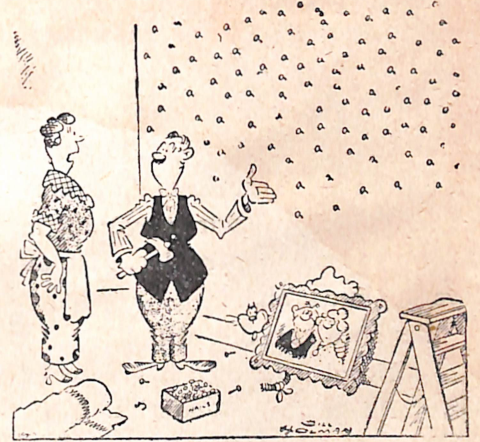

— Baban var mı?

— Yok..

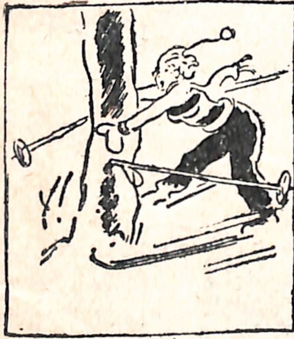
— E, annen kiminle kavga ediyor?..

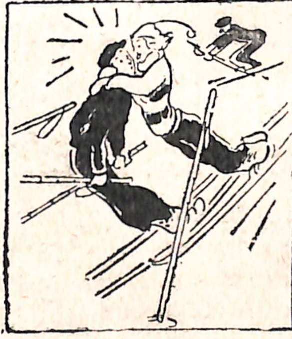
[Fransız karikatürü]

— Karıcığım, işte duvarın her tarafına çivi çaktım.. Tabloyu hangisine istersen tak.. İstemediklerini sökerim!

[İngiliz karikatürü]

Kayak kazalarının:

Fenası **İyisi**

[Leh karikatürü]

AYDABİR

Yılbaşı

sayısı bir şaheserdir.

İçindeki imzalar:

FALİH RIFKI

REŞAT NURİ

PEYAMİ SAFA

ORHAN SEYFİ

YUSUF ZİYA

SABAHATTİN ALİ

KÂZIM İSMAİL

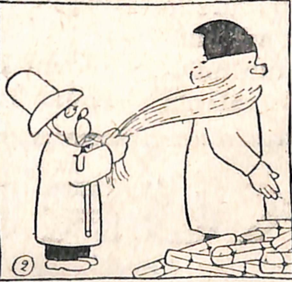
FAİK SABRİ

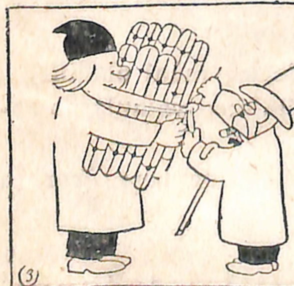

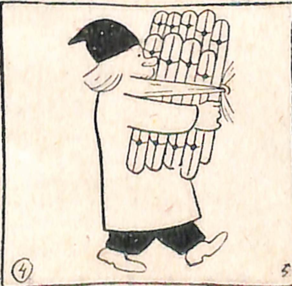
Efendi — [Uşağına] Haydi, odana çekil.. Ben artık uyuyacağım!

[İngiliz karikatürü]

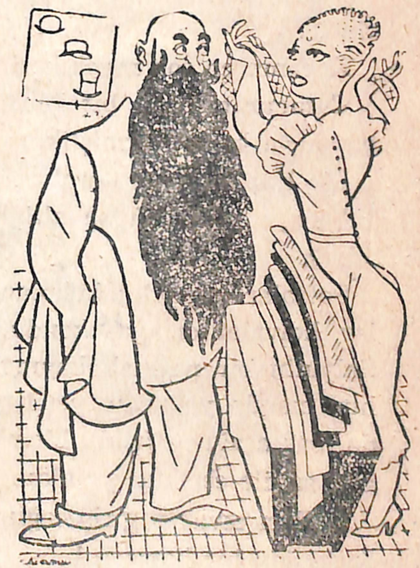

Yazısız hikâye !

[İsveç karikatürü]

— Bak, sana yılbaşı hediyesi bir boyunbağı aldım!

— Ne zahmet!..

[Amerika karikatürü]

Reklâma inanmayın

Alanlara Sorun

En kolay, en parlak, en sürekli yanan Kömür Türk Antrasitidir

Reklâma inanmayın

Alanlara Sorun

En çok ısıtan, koku, duman yapmadan yanan ve yanarken parçalanmayan kömür

TÜRK ANTRASİTİ dir

Reklâma inanmayın

Alanlara Sorun

Her Sobada ve Maltızda yanan, fira vermeyen, en hafif ve en ucuz kömür

TÜRK ANTRASİTİ dir

Satış Yerleri:

Yenicami işhan Maden kömürü işleri T. A. Ş.

Galata İş Bankası şubesi

Akşam Matbaası

TELEFUNKEN

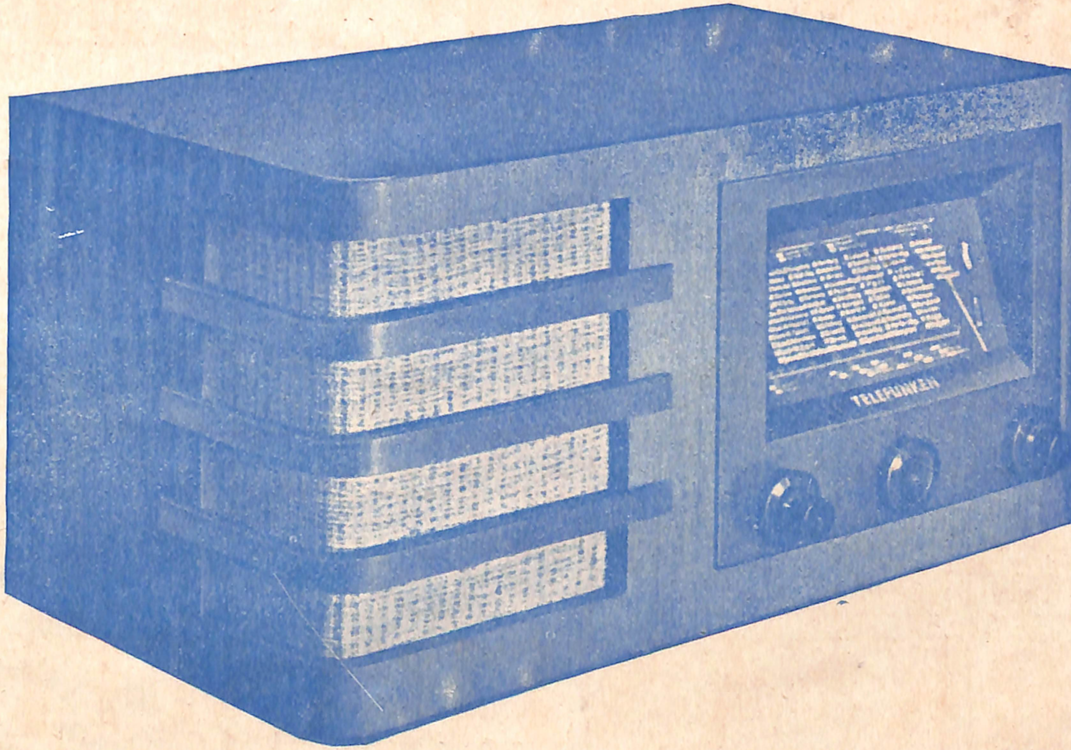
1936 Modeli

Radyo Meraklılarını Şaşırttı...

1 —— 9 —— 3 —— 6 Modeli TELEFUNKEN en yeni Radyo tekniğine göre yapılmıştır. Bundan dolayı Radyo meraklıları bu model karşısında hayranlıklarını saklayamıyorlar.

Dünyanın dört bucağından gelen bütün konserleri, konferansları, savaş havadislerini 1936 TELEFUNKEN Radyosu kadar temiz ve berrak olarak hiç bir Radyo dinletememiştir.

BOURLA BiRADERLER ve Ş[SI]

Galata Hezaren Caddesi — Beyoğlu : İstiklâl Caddesi — Ankara : Bankalar Caddesi — İzmir : Gazi Bulvarı